

Έγγραφο συνόδου

A8-0373/2015

21.12.2015

ΕΚΘΕΣΗ

σχετικά με τον ρόλο του διαπολιτισμικού διαλόγου, της πολιτισμικής
πολυμορφίας και της εκπαίδευσης στην προώθηση των θεμελιωδών αξιών της
ΕΕ
(2015/2139 (INI))

Επιτροπή Πολιτισμού και Παιδείας

Εισηγήτρια: Julie Ward

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ	3
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ	15
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ	20
ΤΕΛΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΜΕ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ	21

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τον ρόλο του διαπολιτισμικού διαλόγου, της πολιτισμικής πολυμορφίας και της εκπαίδευσης στην προώθηση των θεμελιωδών αξιών της ΕΕ (2015/2139(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τα άρθρα 2, 21 και 27 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ),
- έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), και ιδίως τα άρθρα 165 και 167 και το άρθρο 17, σύμφωνα με τα οποία η Ένωση πρέπει να σέβεται το καθεστώς που προβλέπεται βάσει της εθνικής νομοθεσίας για τις εκκλησίες και τις θρησκευτικές οργανώσεις ή κοινότητες, καθώς και για τις φιλοσοφικές και μη ομολογιακές οργανώσεις, και οφείλει να αναγνωρίζει την ταυτότητα και την ειδική συμβολή τους και να διατηρεί ανοικτό, διαφανή και τακτικό διάλογο μαζί τους,
- έχοντας υπόψη τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης¹, και συγκεκριμένα τα άρθρα 10, 11 και 22 και το προοίμιό του,
- έχοντας υπόψη την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, και ιδίως το άρθρο 2 του πρωτοκόλλου 1,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμα των Ηνωμένων Εθνών, της 20ής Δεκεμβρίου 2010, με τίτλο «Πολιτισμός και ανάπτυξη»,
- έχοντας υπόψη τη Δήλωση της Χιλιετίας των Ηνωμένων Εθνών (2000), και συγκεκριμένα τα άρθρα σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη δημοκρατία και τη χρηστή διακυβέρνηση,
- έχοντας υπόψη τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών (CEDAW) (1979),
- έχοντας υπόψη τη Σύμβαση της UNESCO του 2005 για την προστασία και την προώθηση της πολυμορφίας των πολιτιστικών εκφράσεων (Σύμβαση της UNESCO),
- έχοντας υπόψη την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (1948), ιδίως δε το άρθρο 16, και τη Διακήρυξη των Ηνωμένων Εθνών για την εξάλειψη κάθε μορφής μισαλλοδοξίας και διάκρισης με βάση τη θρησκεία ή την πίστη,
- έχοντας υπόψη την απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ 67/179, της 20ής Δεκεμβρίου 2012, και το ψήφισμα του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ 22/20, της 22ας Μαρτίου 2013,
- έχοντας υπόψη τη σύστασή του προς το Συμβούλιο της 13ης Ιουνίου 2013 σχετικά με το σχέδιο κατευθυντήριων γραμμών της ΕΕ για την προαγωγή και την προστασία της

¹ ΕΕ C 364 της 18.12.2000, σ. 1.

ελευθερίας θρησκευτικής συνείδησης ή πεποιθήσεων¹ και τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για την προαγωγή και την προστασία της θρησκευτικής ελευθερίας και της ελευθερίας των πεποιθήσεων, που εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων στις 24 Ιουνίου 2013,

- έχοντας υπόψη την απόφαση αριθ. 1983/2006/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με το Ευρωπαϊκό Έτος Διαπολιτισμικού Διαλόγου (2008)²,
- έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 20ής Νοεμβρίου 2008 σχετικά με την προαγωγή της πολιτισμικής ποικιλομορφίας και του διαπολιτισμικού διαλόγου στις εξωτερικές σχέσεις της Ένωσης και των κρατών μελών της (2008/C 320/04)³,
- έχοντας υπόψη το στρατηγικό πλαίσιο και το σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία (11855/2012), που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων στις 25 Ιουνίου 2012,
- έχοντας υπόψη τη Λευκή Βίβλο του Συμβουλίου της Ευρώπης για τον διαπολιτισμικό διάλογο με τίτλο «Ζώντας μαζί ως ίσοι με αξιοπρέπεια», της 7ης Μαΐου 2008,
- έχοντας υπόψη την ευρωπαϊκή ατζέντα για τον πολιτισμό σ' έναν κόσμο παγκοσμιοποίησης (COM(2007)0242), στόχος της οποίας είναι η προώθηση της γνώσης όσον αφορά την πολιτισμική πολυμορφία και τις αξίες της ΕΕ, του διαλόγου με την κοινωνία των πολιτών και των ανταλλαγών ορθών πρακτικών,
- έχοντας υπόψη τα αποτελέσματα και τις ενέργειες που έγιναν σε συνέχεια της προπαρασκευαστικής ενέργειας για τον πολιτισμό στις εξωτερικές σχέσεις της ΕΕ, του 2014,
- έχοντας υπόψη το πρωτόκολλο πολιτιστικής συνεργασίας, το οποίο προσαρτάται στο πρότυπο συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών⁴,
- έχοντας υπόψη τη Δήλωση των Παρισίων για την προαγωγή της ιδιότητας του πολίτη και των κοινών αξιών της ελευθερίας, της ανοχής και της αποφυγής των διακρίσεων μέσω της εκπαίδευσης, που εγκρίθηκε κατά την άτυπη σύνοδο των Υπουργών Παιδείας της ΕΕ, στις 17 Μαρτίου 2015, στο Παρίσι (8496/15),
- έχοντας υπόψη τις κοινές τελικές συστάσεις της τριάδας των Προεδριών από τη Διάσκεψη της ΕΕ για τη νεολαία που διεξήχθη το 2015 στο Λουξεμβούργο, οι οποίες λαμβάνουν υπόψη τη διαβούλευση στο πλαίσιο του διαρθρωμένου διαλόγου με στόχο την ενίσχυση της πολιτικής συμμετοχής των νέων στη δημοκρατική ζωή της Ευρώπης και απευθύνουν έκκληση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να προωθήσει μια εκπαίδευση στη βάση αξιών και της ενεργού συμμετοχής του πολίτη στα κοινά,
- έχοντας υπόψη το άρθρο 52 του Κανονισμού του,

¹ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P7_TA(2013)0279.

² ΕΕ L 412 της 30.12.2006, σ. 44.

³ ΕΕ C 320 της 16.12.2008, σ. 10.

⁴ ΕΕ L 127 της 14.5.2011, σ. 1418.

- έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Πολιτισμού και Παιδείας (A8-0373/2015),
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ευρώπη αντιπροσωπεύει έναν τεράστιο πλούτο πολιτισμικής, κοινωνικής, γλωσσικής και θρησκευτικής πολυμορφίας· λαμβάνοντας υπόψη ότι, σε αυτό το πλαίσιο, οι κοινές αξίες που συνενώνουν τις κοινωνίες μας, όπως η ελευθερία, η κοινωνική δικαιοσύνη, η ισότητα, η απουσία διακρίσεων, η δημοκρατία, τα ανθρώπινα δικαιώματα, το κράτος δικαίου, η ανεκτικότητα και η αλληλεγγύη, έχουν ζωτική σημασία για το μέλλον της Ευρώπης·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι, καθώς δεν αποτελεί νομική έννοια, ο διαπολιτισμικός διάλογος δεν διέπεται από το εθνικό, το ενωσιακό ή το διεθνές δίκαιο, αλλά οικοδομείται σε διεθνή πλαίσια που στοχεύουν στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της πολιτισμικής πολυμορφίας·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, κατά τη διάρκεια του ευρωπαϊκού έτους διαπολιτισμικού διαλόγου το 2008, σε διάφορες μελέτες και συμπεράσματα επιχειρήθηκε να δοθεί ένας ορισμός του διαπολιτισμικού διαλόγου, ως μιας διαδικασίας στο πλαίσιο της οποίας συνομιλούν ανοικτά και με αμοιβαίο σεβασμό άνθρωποι, ομάδες και οργανώσεις με διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο ή κοσμοθεωρία· λαμβάνοντας υπόψη ότι μεταξύ των στόχων του διαλόγου περιλαμβάνονται: η ανάπτυξη βαθύτερης κατανόησης των διαφορετικών προοπτικών και στάσεων, η αύξηση της συμμετοχής και η ελευθερία και ικανότητα επιλογής, η προώθηση της ισοτιμίας και η βελτίωση των δημιουργικών διαδικασιών·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι σημαντικό να παρέχονται τα απαιτούμενα μέσα, κυρίως οικονομικού χαρακτήρα, ώστε να δίνεται προτεραιότητα στη χρηματοδότηση προγραμμάτων που αποσκοπούν στην προώθηση του διαπολιτισμικού διαλόγου και του διαλόγου μεταξύ των πολιτών, προκειμένου να ενισχυθεί ο αμοιβαίος σεβασμός σε ένα πλαίσιο ισχυρής πολιτισμικής πολυμορφίας και να αντιμετωπισθούν οι σύνθετες πραγματικότητες των κοινωνιών μας και η συνύπαρξη διαφορετικών πολιτισμικών ταυτοτήτων και πεποιθήσεων, καθώς και να τονισθεί η συμβολή των διαφόρων πολιτισμών στις ευρωπαϊκές κοινωνίες και στην ευρωπαϊκή κληρονομιά και να εξασφαλιστεί μια αποτελεσματική διαχείριση των συγκρούσεων·
- E. λαμβάνοντας υπόψη ότι η επίτευξη του στόχου αυτού δεν αποτελεί καθήκον μόνο των δημόσιων αρχών και των κέντρων λήψης αποφάσεων, αλλά κοινή ευθύνη ολόκληρης της κοινωνίας, περιλαμβανομένου ενός ευρέος φάσματος ενδιαφερομένων όπως η οικογένεια, τα μέσα ενημέρωσης, οι εκπαιδευτικοί, οι επιχειρήσεις, κοινοτικοί και θρησκευτικοί ηγέτες· λαμβάνοντας υπόψη ότι, επιπλέον των πολιτικών παραγόντων, είναι σημαντικό να τονιστεί ο ρόλος όλων των άλλων παραγόντων που συμμετέχουν στον διαπολιτισμικό διάλογο·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ορισμένα άρθρα του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν ιδιαίτερη σημασία για τον διαπολιτισμικό διάλογο, διότι προάγουν την ισοτιμία, τη μη εισαγωγή διακρίσεων, την πολιτιστική, θρησκευτική και γλωσσική πολυμορφία, την ελευθερία έκφρασης και μετακίνησης και το δικαίωμα συμμετοχής των πολιτών στην οικονομική και πολιτική δραστηριότητα·
- Z. λαμβάνοντας υπόψη ότι, για να υπάρξει ουσιαστικός διαπολιτισμικός διάλογος, είναι αναγκαία η βαθιά γνώση του δικού μας πολιτισμού, αλλά και των άλλων πολιτισμών·

- H. λαμβάνοντας υπόψη ότι, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Έτους Ανάπτυξης 2015, της αναθεώρησης των αναπτυξιακών στόχων της χλιετίας του ΟΗΕ και των αποτελεσμάτων της Συνόδου Κορυφής του ΟΗΕ του 2015 για τη βιώσιμη ανάπτυξη, ο ρόλος του πολιτισμού είναι καθοριστικός για την επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης και για την εξάλειψη της φτώχειας στον κόσμο· ζητεί ακόμη την ενσωμάτωση του πολιτισμού στο θεματολόγιο του ΟΗΕ για τη βιώσιμη ανάπτυξη μετά το 2015 με πιο ρητό τρόπο·
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ευρώπη και ο κόσμος αντιμετωπίζουν πολυάριθμες προκλήσεις που συνδέονται με την παγκοσμιοποίηση, τη μετανάστευση, με θρησκευτικές και διαπολιτισμικές συγκρούσεις και με την άνοδο του ριζοσπαστισμού·
- I. λαμβάνοντας υπόψη ότι, στο πλαίσιο του διαπολιτισμικού διαλόγου, η εφαρμογή τόσο των οικουμενικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων (ως ατομικών δικαιωμάτων) όσο και των πολιτισμικών δικαιωμάτων (αναγνώριση συγκεκριμένων και πολλαπλών πολιτισμικών ταυτοτήτων) έχει καίρια σημασία·
- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ανάπτυξη της μαθησιακής κινητικότητας σπουδαστών και εκπαιδευτικών, όπως και κάθε άλλης μορφής διεθνών ανταλλαγών, μπορεί να οδηγήσει σε έναν καλύτερο κόσμο, στον οποίο οι άνθρωποι κινούνται ελεύθερα και έχουν ανοικτό διαπολιτισμικό διάλογο·
1. υποστηρίζει ότι, με την προσέγγισή της, η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να καταγράψει και να συνοψίσει το εξαιρετικό έργο που ξεκίνησε στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού έτους διαπολιτισμικού διαλόγου, το 2008, να εντείνει την ανταλλαγή ορθών πρακτικών και, μετά από όλα τα πρόσφατα και δραματικά γεγονότα, να προωθήσει έναν νέο διαρθρωμένο διάλογο με όλους τους ενδιαφερομένους για τα διαπολιτισμικά και διαθρησκευτικά ζητήματα: πολιτικά πρόσωπα σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, τοπικές και περιφερειακές αρχές, εκκλησίες, θρησκευτικές οργανώσεις και κοινότητες και φιλοσοφικές και μη ομολογιακές οργανώσεις, οργανώσεις και πλατφόρμες της κοινωνίας των πολιτών, εργαζομένους στον χώρο του αθλητισμού, του πολιτισμού και της εκπαίδευσης, εθνικά και ευρωπαϊκά συμβούλια νεολαίας, ακαδημαϊκούς και μέσα ενημέρωσης·
 2. ενθαρρύνει όλους τους ενδιαφερομένους να καθορίσουν έναν επικαιροποιημένο, σαφή και σχετικό με την πολιτική ορισμό του διαπολιτισμικού διαλόγου, να εφαρμόσουν ή να εναρμονίσουν μεθόδους, ποιοτικά κριτήρια και δείκτες για την αξιολόγηση της επίδρασης των προγραμμάτων και σχεδίων διαπολιτισμικού διαλόγου και να αναζητήσουν μεθοδολογίες για διαπολιτισμικές συγκρίσεις·
 3. υποστηρίζει ότι στον εκπαιδευτικό τομέα είναι απαραίτητη η ενίσχυση μιας διαπολιτισμικής και διαθρησκευτικής προσέγγισης βασισμένης στις αξίες, με στόχο την αντιμετώπιση και την προώθηση του αμοιβαίου σεβασμού, της ακεραιότητας, των ηθικών αρχών, της πολιτιστικής πολυμορφίας, της κοινωνικής ένταξης και συνοχής, μεταξύ άλλων μέσω προγραμμάτων ανταλλαγών και κινητικότητας για όλους·
 4. υποστηρίζει ότι το ζήτημα της πολιτισμικής πολυμορφίας θα πρέπει να αντιμετωπιστεί επίσης στο πεδίο των οπτικοακουστικών και πολιτιστικών βιομηχανιών· ενθαρρύνει τις βιομηχανίες αυτές να αναζητήσουν δημιουργικούς τρόπους για να επιτύχουν μια συμφωνία σε σχέση με εθνικά, περιφερειακά και τοπικά σχέδια δράσης για την εφαρμογή της Σύμβασης της UNESCO σχετικά με την προστασία και την προώθηση της

πολυφωνίας στην πολιτιστική έκφραση·

5. ζητεί να ληφθεί υπόψη ο διαθρησκευτικός διάλογος ως συνιστώσα του διαπολιτισμικού διαλόγου, προαπαιτούμενο για την ειρήνη και ζωτικό εργαλείο διαχείρισης των συγκρούσεων, που θα επικεντρώνεται στην αξιοπρέπεια του ατόμου και στην ανάγκη σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ανά τον κόσμο, με ιδιαίτερη έμφαση στην ελευθερία της σκέψης, της συνείδησης και της θρησκείας και στο δικαίωμα των θρησκευτικών μειονοτήτων στην προστασία·
6. σημειώνει ότι ένας γνήσιος διαπολιτισμικός και διαθρησκευτικός διάλογος ενθαρρύνει τη θετική και συνεργατική αλληλεπίδραση, προάγει την κατανόηση και τον σεβασμό μεταξύ των πολιτισμών, αυξάνει την πολυφωνία και τον σεβασμό για τη δημοκρατία, την ελευθερία, τα ανθρώπινα δικαιώματα, καθώς και την ανεκτικότητα για τις οικουμενικές αξίες και τις αξίες κάθε επιμέρους πολιτισμού·
7. τονίζει τη σημασία που έχουν η έγκαιρη ένταξη και η εκπαίδευση διαχωρισμένων κοινοτήτων, οι οποίες συμπεριφέρονται με τρόπους αντίθετους προς τις ευρωπαϊκές θεμελιώδεις αξίες·
8. υποστηρίζει ότι η ΕΕ, δρώντας ως παγκόσμιος παράγοντας ειρήνης, θα πρέπει να περιλάβει τον πολιτισμό και τις πολιτιστικές ανταλλαγές και να προαγάγει την εκπαίδευση στις εξωτερικές σχέσεις και την αναπτυξιακή πολιτική της, ως μέσο ενίσχυσης κοινών βασικών αξιών όπως είναι οι αξίες του σεβασμού και της αμοιβαίας κατανόησης, προσφέροντας αποτελεσματικά εργαλεία για μια ουσιαστική και βιώσιμη προσέγγιση στο θέμα της επίλυσης των συγκρούσεων, της ειρήνευσης και της πρόληψης των κρίσεων·
9. φρονεί ότι, σύμφωνα με το άρθρο 167 παράγραφος 4 της ΣΛΕΕ, ο πολιτιστικός διάλογος και η πολιτισμική πολυμορφία θα πρέπει να ενσωματωθούν με εγκάρσιο τρόπο σε όλους τους τομείς πολιτικής της ΕΕ που έχουν αντίκτυπο στις κοινές θεμελιώδεις αξίες και δικαιώματα της ΕΕ, όπως στην πολιτική για τη νεολαία, την εκπαιδευτική πολιτική, την κινητικότητα, την απασχόληση και τις κοινωνικές υποθέσεις, τις εξωτερικές πολιτικές, τα δικαιώματα των γυναικών και την ισότητα των φύλων, το εμπόριο και την περιφερειακή ανάπτυξη·
10. τονίζει την ανάγκη να εκπαιδευθούν και να προετοιμαστούν οι μελλοντικές γενιές ώστε να διαθέτουν τόλμη στο θέμα της επίλυσης προβλημάτων και να αντιμετωπίζουν με αποτελεσματικό και καινοτόμο τρόπο τις προκλήσεις που θα συναντήσουν οι ευρωπαίοι πολίτες στο μέλλον, μέσω της παροχής στις γενιές αυτές πρόσβασης σε μια γνήσια εκπαίδευση για την ιδιότητα του πολίτη και της διασφάλισης ότι διαθέτουν τα κίνητρα και τη δέσμευση για την απόκτηση ικανοτήτων και δεξιοτήτων όπως επιχειρηματικότητα, ηγετικό πνεύμα και ανάπτυξη ικανοτήτων·
11. αναγνωρίζει ότι ο διαπολιτισμικός διάλογος αποτελεί εργαλείο για δημοκρατική συμμετοχή χωρίς αποκλεισμούς και για την ενίσχυση του ρόλου των πολιτών, ιδίως όσον αφορά τα κοινά αγαθά και τους δημόσιους χώρους· υποστηρίζει ότι, ως εκ τούτου, ο διαπολιτισμικός διάλογος μπορεί να συμβάλει σημαντικά στη βελτίωση της δημοκρατίας και στην ανάπτυξη μεγαλύτερης και ουσιαστικότερης συμμετοχικότητας και αίσθησης του ανήκειν·

12. πιστεύει ότι η αύξηση των δημόσιων επενδύσεων στην ποιοτική και προσβάσιμη τυπική, μη τυπική και άτυπη εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς αποτελεί το πρώτο βήμα για την παροχή ίσης πρόσβασης και ίσων ευκαιριών για όλους· υπενθυμίζει την ανάγκη να διασφαλιστεί η πολιτισμική και κοινωνική πολυμορφία στις αίθουσες διδασκαλίας και τα μαθησιακά πλαίσια, για να μειωθεί η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου και να υποστηριχθεί η εκπαίδευση των μειονεκτούντων παιδιών ούτως ώστε να προαχθεί η ισοτιμία και να ενισχυθεί η κοινωνική συνοχή στις μελλοντικές γενιές·
13. τονίζει ότι η τυπική, μη τυπική και άτυπη εκπαίδευση και η πρόσβαση στη διά βίου μάθηση δεν παρέχουν μόνο γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες, αλλά πρέπει επίσης να βοηθούν τους εκπαιδευόμενους να αναπτύξουν ηθικές και κοινωνικές αξίες και να γίνουν δραστήρια, υπεύθυνα και ανοιχτόμυαλα μέλη της κοινωνίας· τονίζει, στο πλαίσιο αυτό, ότι η αγωγή του πολίτη πρέπει να ξεκινά από μικρή ηλικία και αναγνωρίζει τη σημασία της συνεργασίας μεταξύ όλων των ενδιαφερομένων του τομέα της εκπαίδευσης· υποστηρίζει την αξιοποίηση της αίσθησης πρωτοβουλίας και συμμετοχής των παιδιών και των νέων, προκειμένου να ενισχυθούν οι κοινωνικοί δεσμοί, να καλλιεργηθεί η αίσθηση του ανήκειν και να αναπτυχθούν κώδικες δεοντολογίας για την καταπολέμηση των διακρίσεων·
14. τονίζει τον σημαντικό ρόλο της μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης και αναγνωρίζει τα οφέλη της οικοδόμησης συνεργειών και συμπράξεων ανάμεσα στα μαθησιακά πλαίσια όλων των επιπέδων και μορφών, μεταξύ άλλων σε διαγενεακό επίπεδο· υπογραμμίζει επίσης τον σημαντικό ρόλο που παίζει η συμμετοχή σε αθλητικές και εθελοντικές δραστηριότητες στην προώθηση της ανάπτυξης ικανοτήτων που σχετίζονται με την ιδιότητα του πολίτη και κοινωνικών και διαπολιτισμικών ικανοτήτων και ως παράγοντας κοινωνικής ένταξης των μειονεκτουσών και ευάλωτων ομάδων, και των πολιτών εν γένει, ιδίως των παιδιών, μέσα από τη διδαχή του πνεύματος της ομαδικότητας και του σεβασμού στη διαφορετικότητα, με αποτέλεσμα να καταπολεμώνται κοινωνικά φαινόμενα όπως η βία, ο ριζοσπαστισμός, ο ρατσισμός και η ξενοφοβία και να τίθενται τα θεμέλια για έναν εποικοδομητικό και ειρηνικό διάλογο μεταξύ κοινοτήτων· υπενθυμίζει, σε αυτό το πλαίσιο, τον ζωτικό ρόλο που διαδραματίζουν τα προγράμματα της ΕΕ στο πεδίο του πολιτισμού, των μέσων ενημέρωσης, της εκπαίδευσης, της νεολαίας και του αθλητισμού, ως εργαλεία για την αντιμετώπιση της μισαλλοδοξίας και των προκαταλήψεων, καθώς και για την ενίσχυση της αίσθησης του συνανήκειν και του σεβασμού της πολιτισμικής πολυμορφίας·
15. τονίζει τη σημασία της σύναψης ισχυρών δεσμών μεταξύ του πολιτισμού και της εκπαίδευσης για την ανάπτυξη ικανοτήτων και μεταβιβάσιμων δεξιοτήτων, την αύξηση των υψηλής ποιότητας και ασφαλών θέσεων εργασίας σύμφωνα με την ατζέντα της ΔΟΕ για την αξιοπρεπή εργασία και την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου κοινωνικής ένταξης και ενεργού συμμετοχής των πολιτών στα κοινά· θεωρεί ότι οι στόχοι αυτοί εντάσσονται στους κύριους στόχους της εφαρμογής των θεμελιωδών αξιών της ΕΕ όπως κατοχυρώνονται στο άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) και στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης· υπενθυμίζει την αξία του CONNECT, του μόνου προγράμματος της ΕΕ που προάγει έργα για τον πολιτισμό και την εκπαίδευση, και καλεί την Επιτροπή να εξετάσει το ενδεχόμενο μιας νέας γραμμής πιλοτικών δράσεων για να διερευνήσει τη σκοπιμότητα ενός τέτοιου προγράμματος σήμερα·

16. υποστηρίζει την κινητικότητα των νέων και των εκπαιδευτικών καθώς και κάθε μορφή συνεργασίας μεταξύ σχολείων και πανεπιστημίων, για παράδειγμα, κοινές εκπαιδευτικές πλατφόρμες, κοινά εκπαιδευτικά προγράμματα και κοινά σχέδια ως μέσα ενίσχυσης της κατανόησης και της εκτίμησης της πολιτισμικής πολυμορφίας και εξασφάλισης στους νέους κοινωνικών και διαπολιτισμικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων καθώς και ικανοτήτων που σχετίζονται με την ιδιότητα του πολίτη· εκτιμά, εν προκειμένω, ότι η έκθεση των παιδιών σε άλλους πολιτισμούς σε πολύ μικρή ηλικία τα βοηθά να αποκτήσουν βασικές δεξιότητες και ικανότητες που είναι απαραίτητες για την καθημερινή ζωή, καθώς και για την προσωπική τους ανάπτυξη, τις μελλοντικές τους προοπτικές απασχόλησης και την ενεργό συμμετοχή των πολιτών της ΕΕ στα κοινά· τονίζει ότι η ενσωμάτωση στα σχολικά προγράμματα στοχευμένων εκπαιδευτικών σχολικών επισκέψεων σε άλλα κράτη μέλη και η διεθνική κινητικότητα για μικρά παιδιά αποτελούν επίσης εργαλείο προκειμένου να τεθούν τα θεμέλια των ευρωπαϊκών πολιτισμών, τεχνών, γλωσσών και αξιών· ενθαρρύνει την κινητικότητα, ιδίως για τους εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, με σκοπό την ανταλλαγή εμπειριών και την ανάπτυξη δικών τους εργαλείων με τα οποία θα μπορούν να αντιμετωπίζουν και να ανταποκρίνονται στις μεταβαλλόμενες κοινωνικές προκλήσεις· υπογραμμίζει τον ρόλο και τη σημασία του προγράμματος Erasmus+ που προάγει μια ευρωπαϊκή συνείδηση μεταξύ των νέων και δημιουργεί μια αίσθηση συνανήκειν και μια κουλτούρα διαπολιτισμικού διαλόγου, διευκολύνοντας την κινητικότητά τους και αυξάνοντας την απασχολησιμότητά τους· ενθαρρύνει ιδίως τη λήψη περαιτέρω μέτρων για τη διευκόλυνση της πρόσβασης και της ένταξης των μειονεκτουσών ομάδων και των ατόμων με αναπηρία στις δράσεις κινητικότητας του Erasmus+·
17. ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να αναπτύξουν ποιοτικά προγράμματα εκπαίδευσης που προάγουν τη διαφορετικότητα, ενδυναμώνουν τους εκπαιδευτές, τους εργαζομένους στον τομέα της νεολαίας και στην κοινότητα και τις συμβουλευτικές υπηρεσίες σε σχολεία και μη τυπικά και άτυπα πλαίσια που απευθύνονται είτε σε παιδιά είτε σε γονείς, ώστε να καλύπτονται οι ανάγκες παιδιών από διαφορετικά πολιτισμικά και κοινωνικά υπόβαθρα σε επίπεδο εκπαίδευσης και κατάρτισης και να καταπολεμώνται όλες τις μορφές διακρίσεων και ρατσισμού, μεταξύ άλλων ο εκφοβισμός και ο κυβερνοεκφοβισμός· σημειώνει ότι θα πρέπει να επανεξεταστούν οι εκπαιδευτικοί πόροι για να προαχθεί μια πολυδιάστατη και πολυγλωσσική μάθηση και ότι οι πολυγλωσσικές και πολυπολιτισμικές εμπειρίες και δεξιότητες των εκπαιδευτικών πρέπει να αξιοποιηθούν και να προωθηθούν συστηματικά σε αυτό το πλαίσιο·
18. υπογραμμίζει τη σημασία της επένδυσης σε προγράμματα διά βίου μάθησης για εκπαιδευτικούς, τα οποία θα τους παρέχουν τις απαραίτητες παιδαγωγικές δεξιότητες σε θέματα όπως η μετανάστευση, η πολιτιστική επαγωγή και η κοινωνική ψυχολογία, και θα τους επιτρέπουν παράλληλα να αξιοποιούν την πολυμορφία ως πλούσια πηγή μάθησης στις αίθουσες διδασκαλίας·
19. σημειώνει τον ουσιώδη ρόλο των εκπαιδευτικών στην ενίσχυση – σε συνεργασία με τις οικογένειες – των κοινωνικών δεσμών, στην ανάπτυξη της αίσθησης του ανήκειν και στην παροχή βοήθειας στους νέους ώστε να αναπτύξουν ηθικές και κοινωνικές αξίες·
20. αναγνωρίζει την ανάγκη να δημιουργηθούν περιβάλλοντα μάθησης που θα βασίζονται στα δικαιώματα και θα λαμβάνουν υπόψη τη διάσταση του φύλου ούτως ώστε οι μαθητές να εξοικειώνονται με τα ανθρώπινα δικαιώματα και να τα προασπίζονται, μεταξύ άλλων

με τα δικαιώματα των γυναικών και των παιδιών, τις θεμελιώδεις αξίες και τη συμμετοχή των πολιτών, τα δικαιώματα και τις ευθύνες των πολιτών, τη δημοκρατία και το κράτος δικαίου, έχοντας εμπιστοσύνη στην ταυτότητά τους και την αίσθηση ότι η γνώμη τους ακούγεται και ότι χαίρουν εκτίμησης στις κοινότητές τους· ενθαρρύνει τα κράτη μέλη και τα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα να ενισχύσουν την ενεργό συμμετοχή των μαθητών στη διαχείριση των μαθησιακών δομών τους·

21. υπογραμμίζει τον ρόλο των νέων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας και του Διαδικτύου ως μέσων για την προώθηση του διαπολιτισμικού διαλόγου· υποστηρίζει τη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης για την ενίσχυση της ευαισθητοποίησης των πολιτών όσον αφορά τις κοινές θεμελιώδεις αξίες και αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης μεταξύ των πολιτών και υπογραμμίζει τη σημασία της παιδείας στα μέσα σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης ως εργαλείου προαγωγής του διαπολιτισμικού διαλόγου μεταξύ των νέων· ενθαρρύνει επίσης την ΕΥΕΔ και όλους τους επικεφαλής αντιπροσωπειών της ΕΕ να αξιοποιήσουν στο έπακρο τα νέα ψηφιακά εργαλεία στο έργο τους·
22. αναγνωρίζει την ανάγκη παροχής βιώσιμης και διαρθρωτικής στήριξης σε ΜΚΟ, οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, οργανώσεις νεολαίας και εκπαιδευτικά ιδρύματα για την καταπολέμηση του εξτρεμισμού μέσω της κοινωνικής συνοχής και της ένταξης, της ενεργού συμμετοχής στα κοινά και της ενδυνάμωσης και της συμμετοχής των νέων, ιδίως σε τοπικές πρωτοβουλίες μικρής κλίμακας και σε όσους εργάζονται σε επίπεδο βάσης·
23. αναγνωρίζει τον ζωτικό ρόλο που διαδραματίζουν και θα πρέπει να συνεχίσουν να διαδραματίζουν οι ΜΚΟ, τα πολιτιστικά δίκτυα και πλατφόρμες, καθώς και τα προαναφερθέντα ιδρύματα, εκεί όπου η ανάπτυξη επίσημων δομών, πολιτικών ή προγραμμάτων διαπολιτισμικού διαλόγου υστερεί· ενθαρρύνει περαιτέρω τον διάλογο μεταξύ της ΕΕ και μεγάλων πόλεων, περιφερειών και τοπικών αρχών, για να αναλυθεί καλύτερα (i) η σύνδεση μεταξύ των αστικών μοντέλων όπου ζουν οι πολίτες και η επιτυχία ή αποτυχία των σχολικών συστημάτων, (ii) το όφελος της τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης για όλους, παιδιά και οικογένειες, και (iii) ο συντονισμός των εκπαιδευτικών δομών για την προαγωγή ενός αποτελεσματικού διαπολιτισμικού διαλόγου·
24. ζητεί να επικεντρωθεί και πάλι η προσοχή στην προώθηση μιας διαπολιτισμικής κοινωνίας βασισμένης στην αλληλεγγύη, ιδίως μεταξύ των νέων, μέσω της εφαρμογής του προγράμματος «Ευρώπη για τους πολίτες», με τη διάθεση επαρκούς χρηματοδότησης ώστε να καταστεί δυνατή η εκπλήρωση των στόχων του για την οικοδόμηση μιας πιο συνεκτικής κοινωνίας χωρίς αποκλεισμούς και για την προαγωγή μιας ενεργού συμμετοχής των πολιτών στα κοινά, η οποία θα είναι ανοιχτή στον κόσμο, θα σέβεται την πολιτισμική πολυμορφία και θα βασίζεται στις κοινές αξίες της ΕΕ·
25. ενθαρρύνει τη διοργάνωση δραστηριοτήτων εκπαίδευσης και κατάρτισης χωρίς αποκλεισμούς στις τέχνες και στον αθλητισμό για όλες τις ηλικίες, καθώς και τον εθελοντισμό, με στόχο την ενίσχυση των διαδικασιών κοινωνικοποίησης και της συμμετοχής των μειονοτήτων, των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, των μεταναστών και των προσφύγων, στην πολιτιστική και κοινωνική ζωή, μεταξύ άλλων σε ηγετικές θέσεις και στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων·

26. αναγνωρίζει τη σημασία της τυπικής, της άτυπης και της μη τυπικής μάθησης, καθώς και του εθελοντισμού, στην προώθηση της ανάπτυξης της προσωπικότητας με έμφαση στις γνωστικές και μη γνωστικές δεξιότητες και ικανότητες, της κριτικής σκέψης, της ικανότητας αντιμετώπισης διαφορετικών απόψεων, της παιδείας στα μέσα, των διαπολιτισμικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων και των ικανοτήτων στον τομέα της καταπολέμησης των διακρίσεων και της εκμάθησης ξένων γλωσσών, καθώς και των κοινωνικών ικανοτήτων και όσων σχετίζονται με την ιδιότητα του πολίτη, συμπεριλαμβανομένης της μάθησης για την πολιτισμική κληρονομιά ως εργαλείου αντιμετώπισης των σύγχρονων προκλήσεων μέσω μιας ευαισθητοποιημένης ερμηνείας·
27. επισημαίνει την ανάγκη, όταν θίγεται το θέμα του διαπολιτισμικού διαλόγου και της εκπαίδευσης, να διατηρείται η οπτική του φύλου και να λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες των ατόμων που υποφέρουν από πολλαπλές μορφές διάκρισης, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία, όσων αυτοπροσδιορίζονται ως ΛΟΑΔΜ και των ατόμων που προέρχονται από περιθωριοποιημένες κοινότητες·
28. ενθαρρύνει τα θεσμικά όργανα της ΕΕ να προβούν σε ευρύτερες αναλύσεις όλων των μορφών ριζοσπαστικοποίησης και να δρομολογήσουν νέες διαδικασίες προβληματισμού σχετικά με τη φύση και την εξέλιξη του πολιτικού εξτρεμισμού και της πολιτικής βίας, ξεκινώντας από την παραδοχή ότι η ριζοσπαστικοποίηση είναι μια δυναμική, σχεσιακή διαδικασία και μια απρόβλεπτη και απροσδιόριστη συνέπεια μιας σειράς αλλαγών· χαιρετίζει τη Δήλωση των Παρισίων για την προαγωγή της ιδιότητας του πολίτη και των κοινών αξιών της ελευθερίας, της ανοχής και της αποφυγής των διακρίσεων μέσω της εκπαίδευσης, ως μια προσπάθεια ενίσχυσης ενός ενεργού διαλόγου μεταξύ πολιτισμών καθώς και ως παγκόσμιας αλληλεγγύης και αμοιβαίου σεβασμού, που εστιάζει την προσοχή στη σημασία της αγωγής του πολίτη, συμπεριλαμβανομένης της ευαισθητοποίησης για τον μοναδικό ρόλο των πολιτισμικών μέσων στην καλλιέργεια αμοιβαίου σεβασμού μεταξύ μαθητών και σπουδαστών·
29. υπενθυμίζει ότι οι κυβερνήσεις και τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα νομιμοποιούνται και φέρουν ευθύνη για την καταπολέμηση των εγκληματικών δραστηριοτήτων, με την υποστήριξη των υπηρεσιών πληροφοριών και των οργάνων επιβολής του νόμου· σημειώνει, ωστόσο, ότι, σύμφωνα με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, τα τιμωρητικά μέτρα πρέπει σε κάθε περίπτωση να σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, την ελευθερία της έκφρασης, το τεκμήριο αθωότητας και το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής·
30. θεωρεί ότι η ΕΕ, όταν προωθεί τις θεμελιώδεις αξίες, τον διαπολιτισμικό διάλογο και την πολιτισμική πολυμορφία σε διεθνές επίπεδο, θα πρέπει να καταδικάζει απερίφραστα κάθε απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση και όλες τις παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ώστε να προωθεί έμπρακτα τον πλήρη σεβασμό της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου·
31. καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν την πλήρη εφαρμογή δεσμευτικών ευρωπαϊκών και διεθνών προτύπων κατά των διακρίσεων στο πλαίσιο της εθνικής νομοθεσίας·
32. ζητεί από τα κράτη μέλη να ενθαρρύνουν τη συμμετοχή των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, των μεταναστών, των προσφύγων, των κοινοτήτων υποδοχής και των θρησκευτικών και μη κοινοτήτων σε διαδικασίες ενσωμάτωσης σε πλαίσιο σεβασμού οι

οποίες προωθούν την ένταξη, διασφαλίζοντας τη συμμετοχή τους στα κοινά και στην πολιτιστική ζωή σε πνεύμα ανθρωπιάς, σεβασμού και με βιώσιμο τρόπο σε όλες τις καταστάσεις, και ιδιαίτερα σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης·

33. χαιρετίζει την προπαρασκευαστική δράση για τον πολιτισμό στις εξωτερικές σχέσεις της ΕΕ και τη συμβολή της στην ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού ως στρατηγικού παράγοντα για ανθρώπινη, κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη η οποία συμβάλλει στους στόχους της εξωτερικής πολιτικής, και ζητεί από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης και τις αντιπροσωπείες της ΕΕ ανά τον κόσμο να συμπεριλάβουν τον πολιτισμό ως αναπόσπαστο στοιχείο της εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ, να ορίσουν πολιτιστικό ακόλουθο σε κάθε αντιπροσωπεία της ΕΕ σε τρίτες χώρες εταίρους και να μεριμνήσουν για την κατάρτιση του προσωπικού της ΕΥΕΔ σχετικά με την πολιτισμική διάσταση της εξωτερικής πολιτικής· ζητεί από την Επιτροπή να ενσωματώσει τη διάσταση της πολιτιστικής διπλωματίας και του διαπολιτισμικού διαλόγου σε όλα τα μέσα εξωτερικών σχέσεων της ΕΕ και στο αναπτυξιακό πρόγραμμα της ΕΕ· καλεί ακόμη την ΕΕ και τα κράτη μέλη να ενισχύσουν τη συνεργασία με άλλους ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς όπως τα Ηνωμένα Έθνη και τους συναφείς οργανισμούς τους, και συγκεκριμένα την UNESCO, την UNICEF και την UNHCR, και να ζητήσουν μια αποτελεσματική και ισχυρότερη παρουσία της ΕΕ στο πλαίσιο των οργάνων τους· ζητεί επιπλέον συνεργασία με εθνικά πολιτιστικά ιδρύματα με στόχο την καλύτερη εφαρμογή υφιστάμενων μηχανισμών όπως των δικτυακά συνεργαζόμενων πολιτιστικών σχηματισμών των Εθνικών Ινστιτούτων Πολιτισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUNIC), και τον σχεδιασμό νέων εργαλείων για την αντιμετώπιση κοινών προκλήσεων σε μια παγκοσμιοποιημένη υφήλιο·
34. φρονεί ότι ο πολιτισμός πρέπει να καταστεί ουσιώδες μέρος του πολιτικού διαλόγου με τρίτες χώρες και επισημαίνει ότι θα πρέπει να εντάσσεται συστηματικά στα αναπτυξιακά σχέδια και προγράμματα· υπογραμμίζει την ανάγκη άρσης των εμποδίων στην κινητικότητα για καλλιτέχνες, εκπαιδευτικούς, πανεπιστημιακούς και επαγγελματίες του πολιτισμού, μέσω της εναρμόνισης και της απλούστευσης των διαδικασιών θεώρησης, με στόχο την ενίσχυση της πολιτιστικής συνεργασίας με όλα τα μέρη του κόσμου·
35. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αναπτύξουν στρατηγικές που αναγνωρίζουν τον διαπολιτισμικό διάλογο ως μέσο διαδραστικής επικοινωνίας εντός και μεταξύ πολιτισμών, να διασφαλίσουν τον αμοιβαίο σεβασμό και τις ίσες ευκαιρίες, να βρουν και να εφαρμόσουν αποτελεσματικές λύσεις για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων και να αναπτύξουν μια βαθύτερη κατανόηση των διαφορετικών οπτικών και πρακτικών· υπενθυμίζει τον καίριο ρόλο που διαδραματίζουν τα μέσα ενημέρωσης, συμπεριλαμβανομένων των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, τόσο ως δυνητικές πλατφόρμες εξτρεμιστικού λόγου όσο και ως μέσα καταπολέμησης ξеноφοβικών αφηγημάτων, κατάρριψης στερεοτύπων και προκαταλήψεων και προαγωγής της ανεκτικότητας·
36. υπενθυμίζει ότι η πολιτιστική κληρονομιά αντιπροσωπεύει την πολυμορφία της πολιτιστικής έκφρασης και ότι, ως εκ τούτου, πρέπει να προστατεύεται και να προάγεται μέσω της έγκρισης εναρμονισμένης νομοθεσίας και διεθνών συμφωνιών σε στενή συνεργασία με την UNESCO·

37. ζητεί από τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να προλαμβάνουν τον εξτρεμισμό, όπως την ξενοφοβία, τον ρατσισμό και όλες τις μορφές διακρίσεων και περιθωριοποίησης εφαρμόζοντας μέτρα για τη συνοχή της κοινωνίας ικανά να αντιμετωπίσουν επιτυχώς τις οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες, με τη συμμετοχή ενός ευρέος φάσματος φορέων, όπως πολεοδόμων, κοινωνικών λειτουργών, κοινοτήτων, εκκλησιών και θρησκευτικών οργανώσεων, εκπαιδευτών, οργανώσεων οικογενειακής υποστήριξης και επαγγελματιών της υγείας, με στόχο την αντιμετώπιση του εξτρεμισμού, τη διασφάλιση της κοινωνικής ένταξης και τυπικής και ουσιαστικής ισότητας, την προώθηση της πολυμορφίας και την προαγωγή της κοινωνικής συνοχής·
38. συνιστά στην Ευρωπαϊκή Ένωση να συνεργαστεί για να κάνει τη μάθηση και τη σχολική εκπαίδευση προσβάσιμη στα παιδιά πρόσφυγες, συνεχίζοντας να υποστηρίζει προγράμματα για την πρόσβαση στην εκπαίδευση κατά τη διάρκεια ανθρωπιστικών κρίσεων και να διασφαλίζει την ένταξη των προσφύγων σπουδαστών στην Ευρώπη·
39. ζητεί από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διερευνήσουν, να σχεδιάσουν και να εφαρμόσουν διαδραστικές μεθόδους συμμετοχής των νέων και των παιδιών σε όλα τα επίπεδα διαχείρισης·
40. υπογραμμίζει τον ρόλο της οικογένειας στη διατήρηση της πολιτισμικής ταυτότητας, των παραδόσεων, των ηθικών και αξιακών συστημάτων της κοινωνίας, και τονίζει ότι αφετηρία στην εξοικείωση των παιδιών με τον πολιτισμό, τις αξίες και τους κανόνες της κοινωνίας τους είναι η οικογένεια·
41. ζητεί από την Επιτροπή και το Συμβούλιο να θέσουν ως ισχυρό και δεσμευτικό πολιτικό στόχο της ΕΕ τον διαπολιτισμικό διάλογο και να διασφαλίσουν την παροχή στήριξης από την ΕΕ μέσω διαφόρων μέτρων πολιτικής, πρωτοβουλιών και κονδυλίων, συμπεριλαμβανομένου του διαπολιτισμικού διαλόγου με τρίτες χώρες, ιδιαίτερα με ασταθή κράτη·
42. ενθαρρύνει την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να δώσουν μεγαλύτερη προτεραιότητα σε πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στην ενίσχυση της πολιτισμικής πολυμορφίας, του διαπολιτισμικού διαλόγου και της εκπαίδευσης και να αξιοποιήσουν πλήρως τα οικονομικά μέσα, τα προγράμματα και τις πρωτοβουλίες της ΕΕ, όπως Erasmus+, «Ευρώπη για τους πολίτες», τα προγράμματα «Δημιουργική Ευρώπη» και «Ορίζοντας 2020», τα μέσα πολιτικής γειτονίας της ΕΕ και εξωτερικών σχέσεων, και οργανισμούς όπως τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την προαγωγή και την υποστήριξη του διαπολιτισμικού διαλόγου και της πολιτισμικής πολυμορφίας εντός της Ευρώπης και με τις γειτονικές χώρες και με άλλες περιοχές του κόσμου·
43. υπογραμμίζει την πλούσια συμβολή της ευρωπαϊκής καλλιτεχνικής παραγωγής στην πολιτισμική πολυμορφία και τον ρόλο που διαδραματίζει στη διάδοση των αξιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στην παρότρυνση των ευρωπαίων πολιτών να αναπτύξουν κριτική σκέψη·
44. υπενθυμίζει τον ρόλο του Βραβείου LUX με το οποίο τιμώνται ευρωπαϊκές ταινίες που προβάλλουν την ευρωπαϊκή ταυτότητα ή την πολιτισμική πολυμορφία της Ευρώπης·
45. ενθαρρύνει την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αξιολογήσουν τον αντίκτυπο των μέτρων

που θα ληφθούν στο πλαίσιο της ανά χειράς έκθεσης και καλεί την Επιτροπή να υποβάλει έκθεση παρακολούθησης και αναθεώρηση:

ο

ο ο

46. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και την Επιτροπή, στην Αντιπρόεδρο της Επιτροπής/Υπατη Εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας, στον Ειδικό Εντεταλμένο της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και στα κράτη μέλη.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση βρίσκεται σε μια ιστορική συγκυρία στην οποία οι έννοιες της ταυτότητας και της συμμετοχής σε μια κοινότητα αμφισβητούνται, αναδιαμορφώνονται και υποστηρίζονται, με ένταση και δύναμη, από διαφορετικές ομάδες και αποκλίνουσες πολιτικές αντιλήψεις.

Η δήλωση των Παρισίων της 17ης Μαρτίου 2015 είναι μια ισχυρή διακήρυξη που επιβάλλει στα κράτη μέλη το ευπρόσδεκτο καθήκον να δραστηριοποιηθούν για την ενίσχυση του ρόλου του διαπολιτισμικού διαλόγου στα εκπαιδευτικά και μαθησιακά περιβάλλοντα.

Αυτό είναι απαραίτητο προκειμένου να αντιμετωπιστούν κατάλληλα οι υφιστάμενες ανησυχίες και να τεθούν τα θεμέλια για την οικοδόμηση των ισχυρών, αποφασιστικών, ανθεκτικών και συνεκτικών κοινοτήτων του μέλλοντος.

Οι Υπουργοί Παιδείας της ΕΕ αναγνώρισαν σαφώς και από κοινού την αξία των πλουραλιστικών, ανεκτικών και δίκαιων κοινωνιών χωρίς διακρίσεις, όπου η αλληλεγγύη και η ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών υιοθετούνται ολόψυχα, μέσα από την τήρηση των θεμελιωδών αξιών της ΕΕ: της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (όπως κατοχυρώνονται στο άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης).

Ως εκ τούτου, στο Παρίσι συμφωνήθηκε η αναγκαιότητα της διαμόρφωσης των εκπαιδευτικών πολιτικών των κρατών μελών προς αυτή την κατεύθυνση, με την «ιδιότητα του πολίτη» να αποτελεί το κύριο όχημα για την επιτυχία αυτής της συλλογικής προσπάθειας.

Η παρούσα έκθεση βασίζεται στην κοινή συμφωνία των Υπουργών Παιδείας ότι χρειάζονται συνδυασμένες προσπάθειες για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της περιθωριοποίησης, της μισαλλοδοξίας, του ρατσισμού και της ριζοσπαστικοποίησης, καθώς και για τη διατήρηση ενός πλαισίου ίσων ευκαιριών για όλους.

Στην έκθεση προσδιορίζονται οι ευκαιρίες αλλά και οι προκλήσεις και διατυπώνονται συγκεκριμένες συστάσεις για δράση σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης καθώς και σε επίπεδο ΕΕ, μεταξύ άλλων με την αυξημένη αξιοποίηση του πολιτισμού στις εξωτερικές δράσεις και στο αναπτυξιακό πρόγραμμα της ΕΕ, αναγνωρίζοντας τον μοναδικό ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει ο πολιτισμός στις ειρηνευτικές διαδικασίες, στην επίλυση των συγκρούσεων και στην πρόληψη των κρίσεων.

Ο διαπολιτισμικός διάλογος από μια θετική σκοπιά

Παρότι το θέμα και οι στόχοι της παρούσας έκθεσης αντανakλούν το άγχος που προκαλούν τα βίαια και δραματικά γεγονότα που έχει βιώσει η Ευρώπη τους τελευταίους μήνες και τα τελευταία έτη και ενσαρκώνουν τη συλλογική θέληση για την πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης και του εξτρεμισμού, η έκθεση υιοθετεί μια ευρύτερη προσέγγιση που ενθαρρύνει νέους προβληματισμούς σχετικά με τη φύση και την εξέλιξη της πολιτικής βίας, ξεκινώντας από την παραδοχή ότι η ριζοσπαστικοποίηση είναι μια δυναμική και σχεσιακή διαδικασία και συνιστά απρόβλεπτη συνέπεια μιας σειράς ανατρεπτικών γεγονότων.

Στο επίκεντρο αυτής της ρητορικής βρίσκεται η δυνατότητα ενίσχυσης της αυτογνωσίας, που αποτελεί το πρώτο βήμα για την κατανόηση του «άλλου». Σύμφωνα με την ευρέως αποδεκτή διαπολιτισμική θεωρία, μαθαίνουμε περισσότερα για τους εαυτούς μας όταν βλέπουμε πώς μας αντιλαμβάνονται οι άλλοι. Η αυτογνωσία είναι σημαντική για την αυτοπεποίθηση και την ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων, που βοηθούν τη διαδικασία της ενσωμάτωσης και προετοιμάζουν τους πολίτες για την ενεργό συμμετοχή στα κοινά, με την προϋπόθεση ότι υπάρχουν κατάλληλοι υποστηρικτικοί μηχανισμοί.

Ο διαπολιτισμικός διάλογος είναι μια αμφίδρομη διαδικασία και ωφελεί και τα δύο μέρη, δίνοντάς τους την ευκαιρία να μουν στη θέση του άλλου. Υπάρχουν ήδη κάποια εξαιρετικά παραδείγματα βέλτιστων πρακτικών πολιτιστικής ανταλλαγής μέσω προγραμμάτων που λαμβάνουν χρηματοδότηση από την ΕΕ, όπως το Erasmus+ και άλλες πρωτοβουλίες που τελούν υπό τη διαχείριση ΜΚΟ, καθώς και δράσεις αδελφοποίησης πόλεων που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα «Ευρώπη για τους πολίτες», το οποίο έχει μακρά ιστορία στον διάλογο μεταξύ γενεών και πολιτισμών.

Πρέπει να σημειωθεί ότι ο πολιτισμός δεν αποτελεί αμετακίνητη, αλλά ρευστή ιδέα που περιλαμβάνει διάφορα κοινά σημεία αναφοράς, όπως μεταξύ άλλων τη γλώσσα, τη θρησκεία, τους ενδυματολογικούς κανόνες, τα τρόφιμα και τα ποτά και τις παραδοσιακές τέχνες και βιοτεχνίες. Πρέπει επίσης να αναγνωριστεί ότι οι μετανάστες φέρνουν μαζί τους δεξιότητες, γνώσεις, ιδέες, νέες προσεγγίσεις, επιχειρηματικότητα και πολιτισμικές συνήθειες που εμπλουτίζουν τον κοινωνικό ιστό των κοινοτήτων που τους υποδέχονται και ότι η μετανάστευση αποτελεί μέρος της πολιτιστικής κληρονομιάς μας.

Τα αίτια του βίαιου εξτρεμισμού έγκεινται κάποιες φορές στον πολιτιστικό, κοινωνικό και οικονομικό αποκλεισμό των ανθρώπων από τις κοινωνίες τους. Η διχαστική και προσβλητική γλώσσα που χρησιμοποιείται κάποιες φορές για τις περιθωριοποιημένες κοινότητες και τις μειονότητες, καθώς και οι διακρίσεις που υφίστανται πολλοί άνθρωποι, ιδίως οι νέοι, μπορούν να προκαλέσουν την αποξένωσή τους, η οποία ενδέχεται να οδηγήσει στην απομόνωση ορισμένων ομάδων της κοινωνίας. Η επικέντρωση στους νέους και τις μειονότητες αποκλειστικά στο πλαίσιο της ριζοσπαστικοποίησης ενδέχεται επίσης να οδηγήσει σε μεγαλύτερο στιγματισμό. Εν τω μεταξύ, η ανάγκη προώθησης της ενσωμάτωσης, της συμμετοχής και της ενεργού συμμετοχής στα κοινά αυξάνεται, όχι μόνο για τους νέους που ανήκουν σε μειονότητες, αλλά και για τις κυρίαρχες πολιτιστικές ομάδες στις περιπτώσεις που δυσμενείς παράγοντες τους έχουν στερήσει τις δομές κοινωνικής υποστήριξης που θα μπορούσαν να τους βοηθήσουν περισσότερο στις δύσκολες στιγμές.

Προκειμένου να υιοθετήσουμε μια θετική προσέγγιση είναι σημαντικό να κατανοήσουμε ότι οι διαφοροποιημένες ρητορικές που προκύπτουν από τον διαπολιτισμικό διάλογο και η εξύμνηση της πολιτισμικής πολυμορφίας μπορούν να δημιουργήσουν ενσυναίσθηση, να ενισχύσουν τις περιθωριοποιημένες κοινότητες και να ενθαρρύνουν την ενεργό συμμετοχή των πολιτών στα κοινά, με την προϋπόθεση ότι αυτός ο διάλογος καταπολεμά ταυτόχρονα τα στερεότυπα, τις προκαταλήψεις και τις διακρίσεις εκ μέρους της πλειονότητας.

Παράλληλα, η συμπερίληψη του διαπολιτισμικού διαλόγου στη νομοθεσία συνιστά πρόκληση, καθώς είναι εκ φύσεως πολυεπιστημονική και διεπιστημονική έννοια και επηρεάζει τις κοινωνίες μας τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο· ως εκ τούτου, καθώς δεν αποτελεί νομική έννοια, ο διαπολιτισμικός διάλογος δεν διέπεται από το εθνικό, το

ευρωπαϊκό ή το διεθνές δίκαιο, αλλά αντιθέτως βασίζεται σε διεθνή πλαίσια που στοχεύουν στον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της πολιτισμικής πολυμορφίας.

Συνεπώς, η έκθεση λαμβάνει θετική και προορατική στάση, εντοπίζοντας τις ευκαιρίες που κρύβονται στις καταστάσεις που ανακύπτουν αντί να αντιδρά υπερβολικά ενισχύοντας την καλλιέργεια του φόβου. Η έκθεση εστιάζει στη διεύρυνση της ανάγκης αναζωογόνησης και ενίσχυσης του υγιούς διαλόγου μεταξύ όλων των ειδών κοινοτήτων, που οδηγεί στην καλύτερη κατανόηση και την αποδοχή των κοινών θεμελιωδών αξιών, θέτοντας τα θεμέλια για την οικοδόμηση περισσότερο πλουραλιστικών κοινωνιών χωρίς αποκλεισμούς.

Μάθηση χωρίς αποκλεισμούς και ενεργός συμμετοχή στα κοινά

Η αύξηση του πολιτιστικού πλουραλισμού προϋποθέτει την ενεργό συμμετοχή στις δημοκρατικές διαδικασίες σε όλα τα επίπεδα, όχι μόνον μέσω της συμμετοχής των πολιτών στις θεσμικές δομές, αλλά και μέσω της ανάπτυξης του διαλόγου και της συναίνεσης μεταξύ ομάδων με διαφορετικά ενδιαφέροντα, διαφορετικές καταβολές και υπόβαθρα.

Κατά συνέπεια, είναι αναγκαίο να προετοιμάσουμε μια γενιά νέων ανθρώπων με κίνητρα, αίσθηση ευθύνης και δεξιότητες σε τομείς όπως η επιχειρηματικότητα, η ηγεσία, ο εθελοντισμός και η ανάπτυξη ικανοτήτων, ώστε να μπορούν να επιλύουν τα προβλήματα με θάρρος και να αναπτύσσουν την ικανότητα κριτικής και δημιουργικής σκέψης τους για την αντιμετώπιση διαφορετικών απόψεων, να είναι εξοικειωμένοι με τα μέσα επικοινωνίας και να αναπτύξουν διαπολιτισμικές δεξιότητες, κοινωνικές ικανότητες και ικανότητες που σχετίζονται με την ιδιότητα του πολίτη, που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων την εξοικείωσή τους με την πολιτιστική κληρονομιά.

Προκειμένου να ανταποκριθούμε στις ανάγκες συγκεκριμένων κοινοτήτων από τα πρώτα στάδια της εκπαίδευσης μέχρι και τη δια βίου μάθηση, χρειαζόμαστε διαφοροποιημένες προσεγγίσεις διδασκαλίας και μάθησης. Για τον σκοπό αυτό πρέπει να αναπτυχθούν υψηλής ποιότητας προγράμματα κατάρτισης στην αγωγή του πολίτη για τους εκπαιδευτές του υποχρεωτικού και του εθελοντικού τομέα.

Όταν μελετάμε το παρελθόν, είναι σημαντικό να διασφαλίζουμε ότι η κληρονομιά και η ιστορία δεν χρησιμοποιούνται ως εργαλείο διχασμού αλλά ως ευκαιρία αντιμετώπισης των σύγχρονων προκλήσεων ερμηνεύοντάς τες με ευαισθησία και παρέχοντας εξειδικευμένα και στοχευμένα εκπαιδευτικά προγράμματα.

Η εκπαίδευση και η διαπολιτισμική μάθηση, στα διαφορετικά πλαίσια στα οποία εμφανίζονται, είναι κρίσιμες για τη διασφάλιση βιώσιμης προόδου στον τομέα της ενεργού συμμετοχής στα κοινά. Η μάθηση είναι μια δυναμική διαδικασία που μπορεί να λάβει χώρα σε διάφορα πλαίσια, οδηγώντας στην απόκτηση συμπληρωματικών προσόντων για τη ζωή, μεταβιβάσιμων γνώσεων και διαπολιτισμικών ικανοτήτων. Ως εκ τούτου, η έκθεση εξετάζει το ζήτημα της εκπαίδευσης που δεν στοχεύει μόνο στα παιδιά και τους νέους, αλλά διασφαλίζει τη συμμετοχή όλων των γενεών, ιδίως μέσω ευκαιριών δια βίου μάθησης.

Η πολυμορφία των μαθησιακών δομών και των εκπαιδευτών, συμπεριλαμβανομένης της οικογένειας, της κοινότητας ή του εργασιακού περιβάλλοντος, καθώς και η δυνατότητα αμφισβήτησης των παραδοσιακών σχέσεων μεταξύ δασκάλων και μαθητών, πρέπει να αξιοποιηθούν πλήρως για την επίτευξη του στόχου της ποιοτικής μάθησης χωρίς αποκλεισμούς. Είναι επίσης σημαντικό να τονιστούν οι συνέργειες μεταξύ της τυπικής και

της μη τυπικής μάθησης και τα οφέλη της εργασίας σε όλα τα επίπεδα με συνεκτικό τρόπο, για παράδειγμα μέσω της μάθησης μεταξύ των γενεών και μεταξύ ομοτίμων, της μάθησης μέσω της οικογένειας, της μάθησης στον χώρο εργασίας, της διαδικτυακής μάθησης, της μάθησης στα μουσεία, της μάθησης μέσω των τεχνών και του αθλητισμού και της υπαίθριας μάθησης.

Τα μη τυπικά και τα άτυπα πλαίσια εκπαίδευσης, τα οποία χρησιμοποιούνται ευρέως στην εκπαίδευση σε επίπεδο κοινότητας και στην εργασία με ομάδες που υποεκπροσωπούνται στην κυρίαρχη ακαδημαϊκή εκπαίδευση και στην εκπαίδευση ενηλίκων, αποτελούν ευκαιρίες για την ενεργό προώθηση των κοινών αξιών της ελευθερίας, της ανοχής και της αποφυγής των διακρίσεων και για την εξοικείωση με τα ανθρώπινα δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των γυναικών και των παιδιών. Η συμμετοχή των εκπαιδευόμενων σε διαπραγματεύσεις και στη διαδικασία λήψης αποφάσεων στο πλαίσιο των μαθησιακών δομών τους συμβάλλει στην ενίσχυση των δημοκρατικών αξιών και ενθαρρύνει τις κοινότητες των μαθητευόμενων να γίνουν ενεργοί πολίτες.

Η έκθεση δίνει ιδιαίτερη έμφαση στον ρόλο του εθελοντισμού, του αθλητισμού και των τεχνών στην ενίσχυση των διαδικασιών κοινωνικοποίησης και στην ενθάρρυνση της συμμετοχής των ανθρώπων, συμπεριλαμβανομένων των μειονοτήτων, των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, των μεταναστών και των προσφύγων, στη βελτίωση της πρόσβασης στην πολιτιστική και κοινωνική ζωή. Η εκμάθηση ηγετικών δεξιοτήτων και η ανάπτυξη δεξιοτήτων λήψης αποφάσεων είναι ιδιαίτερα σημαντικές για την οικοδόμηση ανθεκτικών, συνεκτικών και βιώσιμων κοινωνιών. Ως εκ τούτου, ο ρόλος του διαπολιτισμικού διαλόγου στην αγωγή του πολίτη πρέπει να εντάσσεται σε μια μακροπρόθεσμη στρατηγική για την ανάπτυξη επιτυχημένων, λειτουργικών και φιλικών κοινοτήτων που είναι υπερήφανες για την κληρονομιά τους και ενωμένες στην πολυμορφία.

Συμπέρασμα: Οδεύοντας προς μια συνεκτική και ολοκληρωμένη προσέγγιση

Για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που εξετάζονται στην παρούσα έκθεση, ο πολιτιστικός διάλογος και η πολιτισμική πολυμορφία πρέπει να ενσωματωθούν με εγκάρσιο τρόπο σε όλους τους τομείς πολιτικής, όπως στην πολιτική για τα παιδιά και τους νέους, στην εκπαίδευση, στην κινητικότητα, στην απασχόληση και τις κοινωνικές υποθέσεις, στην ασφάλεια και τις εσωτερικές υποθέσεις, καθώς και στα δικαιώματα των γυναικών και την ισότητα των φύλων και στην περιφερειακή ανάπτυξη. Η συνεργασία μεταξύ διαφόρων δομών πολιτικής και τομέων πρέπει να ενισχυθεί και να γίνει πιο συνεκτική, όχι μόνο σε επίπεδο ΕΕ αλλά και σε εθνικό και τοπικό επίπεδο.

Στην έκθεση γίνεται ειδική μνεία υπέρ της συμπερίληψης του διαπολιτισμικού διαλόγου στις εξωτερικές σχέσεις της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του αναπτυξιακού προγράμματός της. Ο πολιτισμός διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην ενίσχυση του εκδημοκρατισμού, των ειρηνευτικών διαδικασιών και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, που σχετίζονται στενά με το θέμα της έκθεσης. Η ανάπτυξη του δυναμικού ρόλου που μπορεί να διαδραματίσει ο πολιτισμός ως «ήπια δύναμη» σε διεθνές επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης και της προστασίας της πολιτισμικής πολυμορφίας, μπορεί να ωφελήσει την ΕΕ και τα κράτη μέλη της στις σχέσεις τους με τον υπόλοιπο κόσμο.

Πρέπει να δοθεί έμφαση στον ρόλο της κινητικότητας και των ανταλλαγών στην προώθηση του διαπολιτισμικού διαλόγου. Η πρόκληση σε αυτόν τον τομέα έγκειται στην πλήρη αξιοποίηση των υφιστάμενων μέσων και στην παροχή ευκαιριών που επιτρέπουν τη

συμμετοχή περισσότερων ατόμων, συμπεριλαμβανομένων όσων υφίστανται τις συνέπειες της περιθωριοποίησης, της γεωγραφικής ή κοινωνικής απομόνωσης και άλλων μορφών διακρίσεων.

Για τη δημιουργία μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης του ρόλου του διαπολιτισμικού διαλόγου, της πολιτισμικής πολυμορφίας και της εκπαίδευσης στην προώθηση των θεμελιωδών αξιών της ΕΕ απαιτείται επίσης περισσότερη συνεργασία μεταξύ διεθνών φορέων, και ιδίως μεταξύ της ΕΕ, των κρατών μελών της και διεθνών οργανισμών όπως τα Ηνωμένα Έθνη και οι συναφείς οργανισμοί τους, και συγκεκριμένα της UNESCO, της UNICEF και της UNHCR, με γνώμονα τη βελτίωση της εφαρμογής των υφιστάμενων μέσων και τον σχεδιασμό νέων εργαλείων για την αντιμετώπιση των κοινών προκλήσεων του παγκοσμιοποιημένου κόσμου.

Εκτός από τη δράση της πολιτικής και των νομοθετών, η έκθεση υπενθυμίζει ότι πρέπει να δοθεί περισσότερη έμφαση στη δυνατότητα της κοινωνίας των πολιτών να προωθεί την ανταλλαγή μεταξύ πολιτισμών, τον διάλογο μεταξύ των ανθρώπων, τις ειρηνευτικές πρωτοβουλίες και τη συμμετοχή των πολιτών, ούτως ώστε η χειραφέτηση των κοινοτήτων να τεθεί στο επίκεντρο της διαδικασίας ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής. Για τον σκοπό αυτό, πρέπει να παρέχεται διαρθρωτική και βιώσιμη υποστήριξη στις ΜΚΟ, στις οργανώσεις παιδιών και νέων και στα ιδρύματα κατάρτισης, καθώς και σε όλους τους συναφείς οργανισμούς και τις πρωτοβουλίες μικρής κλίμακας που δραστηριοποιούνται σε επίπεδο βάσης.

**ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

Ημερομηνία έγκρισης	7.12.2015
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+ : 23 - : 5 0 : 0
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Isabella Adinolfi, Dominique Bilde, Andrea Bocskor, Louise Bours, Silvia Costa, Damian Drăghici, Maria Teresa Giménez Barbat, Petra Kammerevert, Rikke Karlsson, Andrew Lewer, Luigi Morgano, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Julie Ward, Bogdan Brunon Wenta, Milan Zver, Krystyna Łybacka, Νικόλαος Χουντής, Светослав Христов Малинов, Момчил Неков
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Norbert Erdős, Santiago Fisas Aixelà, György Hölvényi, Zdzisław Krasnodębski, Ernest Maragall, Michel Reimon, Liliana Rodrigues, Hannu Takkula

**ΤΕΛΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΜΕ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ
ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

23	+
ALDE	María Teresa Giménez Barbat, Hannu Takkula
EFDD	Isabella Adinolfi
GUE/NGL	Νικόλαος Χουντής
PPE	Andrea Bocskor, Norbert Erdős, Santiago Fisas Ayxelà, György Hölvényi, Svetoslav Hristov Malinov, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Bogdan Brunon Wenta, Milan Zver
S&D	Silvia Costa, Damian Drăghici, Petra Kammerevert, Krystyna Lybacka, Luigi Morgano, Momchil Nekov, Liliana Rodrigues, Julie Ward
VERTS/ALE	Ernest Maragall, Michel Reimon

5	-
ECR	Rikke Karlsson, Zdzisław Krasnodębski, Andrew Lewer
EFDD	Louise Bours
ENF	Dominique Bilde

0	0

Σημασία συμβόλων:

+ : υπέρ

- : κατά

0 : αποχή